

Az iparszerű építési módszerek bevezetési lehetőségeinek kiterjesztése érdekében az értekezlet azt javasolta, hogy az építőszerveket meg kell nagyobbitani, a kisebb, nem rentabilis trösztök megszüntetése útján és számos szakosított szervet kell létrehozni, ami megjavítja az építőgépek kihasználását és megteremti a szakképzett káderek növelésének feltételeit.

Az építők, építészek, konstruktőrök és tudományos dolgozók által a moszkvai lakóházépítkezések ipar-

szerűsítése terén összegyűjtött gazdag tapasztalatokat az egész Szovjetunió összes építőipari dolgozóinak magukévá kell tenniük. Fokozott értékűek e tapasztalatok a népi demokráciák és közöttük Magyarország építőipara számára.

A moszkvai tapasztalatok alkalmazása a tervező és kivitelező építészek és a tudományos intézetek dolgozóinak újabb alkotószellemű kezdeményezését teszi szükségessé és ezáltal elő fogja mozdítani az építőipar sorozatgyártó nagyiparrá való fejlesztését.

Az építőmunka gyakorlatából

A. Sz. SZMIRNOV

Kovaljov mérnök módszere az építőipar sztahanovista munkamódszereinek tanulmányozásában, általánosításában és széleskörű elterjesztésében egyre nagyobb tért hódít a Szovjetunióban. Az építkezések mérnökei, műszaki dolgozói a tudományos intézetek dolgozóival együtt megfigyelik és tanulmányozzák a különböző munkafajtáknál azokat a munkamódszereket, amelyeket a vezető szakmák építőipari munkásai alkalmaznak.

A megfigyelő és kutató munkába aktívan bekapcsolódtak az Olajtermelési Minisztérium építői is. A kujbisevi 17. sz. építőipari tröszt egyik építési igazgatóságában a dolgozók tanulmányozták a legjobb sztahanovista kőművesek munkamódszereit. Időméréseket végeztek az egyes műveletekre, kielemezték és kiértékeltek a kapott adatokat, a munkamódszereket, leírták és új műveletterv-lapokat állítottak össze. Az így nyert legjobb munkamódszereket a többi munkás megtanulta.

A munkamódszereket úgy tanulmányozták, hogy megfigyelték Vasziljev és Mocskur kőművesek munkáját egy emeletes lakóházépítkezésnél, salaktömbös falazás közben.

Az egyes kőművesek által meghatározott munkamozzanatok elvégzésére fordított időt táblázat tünteti fel.

A munkamozzanat megnevezése	A kőműves neve	
	Vasziljev	Mocskur
	Átl. időtartam, mp	
1. A falazózsínór beállítása	22,5	34,8
2. A salaktömbös fal téglakötésének falazása	2,6	2,1
3. Téglaburkolat rakása a habarcs eltergetésével	5,1	6,3
4. A habarcs eltergetése a salaktömbös falazás céljára	9,9	5,7
5. A salaktömbök falbarakása	5,4	4,2
6. A burkolat hézagainak elsimitása	360,0	588,0
	405,5	641,1
	(6,75 perc)	(10,6 perc)

Ez a táblázat azt mutatja, hogy a 6 mozzanat közül 3 mozzanat (az 1., 3. és 6. sz.) Vasziljev kőművesnél, 3 mozzanat pedig (a 2., 4. és 5. sz.) Mocskur kőművesnél a korszerűbb. Egyes mozzanatoknál (az 1., 4. és 6. sz.) igen jelentékeny az időráfordítás különbsége. Így az 1. sz. mozzanatnál 12,3 mp, a 4. sz. munkamozzanatnál 4,2 mp, és a 6. sz. munkamozzanatnál 228,0 mp. Az egyes kőművesek által végzett munka időmérési adatait, valamint a munkaközben végzett mozdulatok tanulmányozásának eredményei azt mutatták, hogy az időráfordítás különbsége attól függ, mily mértékben képesek a munkások mozgásukat kiszámítani, az időt észszerűen kihasználni, továbbá milyen mértékben van a munkahely megszervezve.

1. sz. munkamozzanat. A falazózsínór beállítására Vasziljev elvtárs fordította a kevesebb időt, mint-hogy ő 2 munkaszakaszon dolgozott és ezek közül mindegyikre beállította a falazózsínórt. Vasziljev falazás közben a falazózsínór felerősítésének helyére érkezve átállította a falazózsínórt anélkül, hogy visszament volna a másik felerősítés helyére. Mocskur elvtárs viszont a falazózsínór átállításakor — amely erősen hozzá volt erősítve a sorvezetőléchez — minden alkalommal a zsínórt felemelve a falazási sor magasságára le- és felkötözte a sorvezetőlécen. Az időkülönbség 12,3 mp. Vasziljev javára.

2. sz. munkamozzanat. A salakblokkos falak szilikát téglák kötősorainak rakásakor Mocskur elvtársnak a téglákat a falra kötőtégglák gyanánt adogatták. Ezzel az adagolási módszerrel a téglák úgy kerültek kezébe, amint azt a falra kellett helyeznie, tehát elkerülte a felesleges mozdulatokat. Vasziljev kőművesnek a téglákat futótégglák gyanánt adagolták és így többletmozgást kellett végeznie a téglák átfordításával. Az idővesztés Vasziljevénél 0,5 mp.

3. sz. munkamozzanat. Ez a munkamozzanat a salaktömbös falak téglaburkolatának készítéséből áll, melynél Vasziljev elvtárs ért el jobb eredményeket. A burkolat falazása ugyanis futósorokban történt, Mocskur kőművesnek a téglákat kötőállásban adták át és így azokat lerakásnál meg kellett fordítani. Az időkülönbség 1,2 mp.

4. sz. munkamozzanat. A habarcsot a falon maga Vasziljev elvtárs teregette el, ugyanekkor Mocskur elvtársnál ezt a mozzanatot a segéd munkás végezte. Az időkülönbség 4,2 mp. Mocskur elvtárs javára.

5. sz. munkamozzanat. Mocskurnál a salaktömböket a munkahelyen hosszában, üregükkel felfelé, Vasziljev-nél pedig keresztben helyezték el. Így Vasziljev-nél a bedolgozás alkalmával a salaktömböket meg kellett fordítani. Az időkülönbség 1,2 mp. Mocskur javára.

6. sz. munkamozzanat. Vasziljev a hézagokat 3—6 burkolati sor rakása után tisztította le. Mocskur a hézagtisztítást 10—12 sor után végezte, gyakran falhoz támasztott létra segítségével. Mocskurnak tehát utólagosan kellett megtisztítania a hézagokat a felesleges habarcsról, és ezért 1 m³ burkolatnál 208,0 mp.-et veszített.

Az ugyanarra a műveletre fordított idők különbségei arra mutatnak, hogy a kőművesek az egyes munkamozzanatoknál a normákat különbözőképpen teljesítették, habár az egész folyamat időnormájának teljesítésénél mindketten csaknem azonos eredményt értek el (Vasziljev elvtárs 302%-ra, Mocskur elvtárs 303,2%-ra).

Az építési igazgatóságban a MTD (Mérnök-Technikus Dolgozók) és a sztahanovista kőművesek részvételével tartott munkamódszer-értekezleten a következő legjobb munkamozzanatokat fogadták el tömeges bevezetésre: a falazózsínor beállítása, a salaktömbös falak szilikát téglával való burkolása, valamint a burkolat hézagtisztítása Vasziljev kőműves módszere szerint végzendő, a salaktömbös fal kötősorainak rakása, a habarcs elteretése a salaktömbök alá, valamint a tömbök falazása Mocskur kőműves módszere szerint készítenő.

Valamennyi munkamozzanat teljesítésére összesen: 399,6 mp., ill. 6,65 perc szükséges.

A munkamódszer-értekezleten jóváhagyták a művelettervlap összeállítását is, amely tartalmazza mindegyik munkamozzanat leírását, a mozdulatok sorrendjét, a kőműves és segéd munkás munkájának összehangolását, valamint a munkahely megszervezését. A műveletterv-lapon különös figyelmet fordítottak annak megjelölésére: miként kell fogni a szármot, hogyan célszerűbb a téglát kézbe venni a lerakás előtt, milyen módon kell a habarcsot eltergetni stb.

A falazózsínor beállításánál ajánlatos, hogy azt a kőműves a segéd munkásával együtt két munkaszakaszban végezze és a falazózsínort a megerősítés helye felé történő haladás közben állítsa át.

A salaktömbös fal kötősorainak rakásánál a következő sorrend betartása ajánlatos: a falazózsínor beállítása után a kőműves balkezevel megfogja a falra keresztben feladott téglát, ugyanakkor jobbkezevel a falazókanál segítségével elegyengeti a habarcsot. Kezdetben a téglát buktatva az előre eső élét a habarcsba mártva, majd fokozatosan vízszintes helyzetbe hozva, hozzátolja az előzőleg lehelyezett téglához oly módon, hogy a hozzátolás által felgyülemlett habarcs egyenletesen és kellő vastagságban betöltse a függőleges hézagot. Ezután a kőműves az így lehelyezett téglát, ha szükséges, a falazókanál nyelével megveregetve helyreigazítja és a habarcsot levágja.

A kötősor rakása után a kőműves áttér a téglaburkolat futósorának rakására. A hosszában adogatott téglákat balkezevel fogja meg és a műveleteket ugyanúgy végzi, mint a kötősor rakásánál. Miután a kőműves elvégezte a téglaburkolat 3 sorának lerakását, hozzákezd a segédje által adogatott habarcs részleges egyengetéséhez a salaktömbök lerakásának céljára.

A műveletterv-lap pontos utasításokat ad a salaktömbök rakásának módjára vonatkozólag, valamint először a vízszintes, majd a függőleges burkolati hézagok tisztítására.

Módszertani szempontból a műveletterv-lap összeállítása a legfelelősségteljesebb munkálatok közé tartozik és azt az élenjáró munkamódszereknek Kovaljov módszere szerinti tanulmányozásával kell elkészíteni. A műveletterv-lapnak a lehető legnagyobb mértékben szűkszavúnak, egyszerűnek, technikai szempontból pontosnak és annyira érthetőnek kell lennie, hogy azon még a fiatal kezdő munkás is kiismerje magát.

A műveletterv-lapnak minden építőhelyen meg kell jelennie és hogy közérthetősége mellett szemléltető is legyen, a szöveget illusztrálni kell.

A műveletterv-lap összeállításához be kell vonni a legképzettebb mérnököket, műszaki dolgozókat és sztahanovistákat.

1950. novemberében az Építési Igazgatóság mérnöki-műszaki dolgozói és Szolovjev elvtárs, a NISZ mérnöke a sztahanovista módszerek instruktoraival együtt megszervezték a munkások instruálását és az ifjú munkásoknak az új sztahanovista módszerekre való oktatását.

Időmérések alapján az ifjú munkások 10 napos oktatás alapján lényeges teljesítménykülönbséget mutattak az oktatás első és tizedik napja között.

Az új sztahanovista munkamódszerek megtanulása után valamennyi ifjú munkás erősen fokozta teljesítési százalékát. A normák teljesítési százalékának emelkedése mellett az oktatás eredményeképpen megszűntek a szervezés kezdeti hibáiból adódó szünetelések. Oktatás után a munkások kezdték pihenőidejüket is jobban beosztani.

Az oktatás ideje alatt nem érték el azt a legnagyobb időmegtakarítást, amelyet a műveletterv-lap előírnyozott, azonban 5—7 napi oktatás már nagymértékben meggyorsította az egyes műveletek teljesítését, fokozta a munka termelékenységét és biztosította a munkanap pontosabb megszervezését.

Érdekes munkát végeztek a Kőolajipari Minisztérium kujbisevi építési trösztjének 2. sz. építési igazgatóságában Bojkó mester csoportjában. Itt 4 kőműves munkáját tanulmányozták és a kapott eredményeket összevetették a legészszzerűbb munkamódszerek kidolgozása végett.

Összehasonlították az 1 téglavastagságú futósor falazási munkákat, melyeknél a kőművesek ugyanazt a munkamozzanatot különböző időtartamok alatt teljesítették, ami a különböző munkamódszerekkel magyarázható.

Az ilyen és ehhez hasonló megfigyelések alapján születnek meg Kovaljov mérnök módszerének felhasználásával az új és legfejlettebb sztahanovista munkamódszerek a Szovjetunióban.